

Auca de Guillem d'Efak (1930-1995)

Un cantant manacorí que va córrer un llarg camí

1. Això era i no era...
un artista de bandera,
2. negre i fosc com el carbó,
que ens va donar una lliçó.
3. Fill de mare guineana,
és a dir una bona nana,
4. i d'un tal Toni «cremat»,
que tenia certa edat
5. i que en tornar d'ultramar
se'l va endur a la nova llar,
6. a Manacor, on Margalida
, sa tia, li feu de «dida».
7. Donya Lluïsa Fuster
li ensenya a escriure bé.
8. I ben prest de bon de veres
va i adquireix les maneres
9. de fer amb gràcia moltes coses,
com ara versos i gloses.
10. En Guillem, que és un noi destre,
fa la carrera de mestre.
11. I, agosarat tastaolletes,
es relaciona amb poetes
12. com en Vidal i en Llompart,
que aprecien el seu art
13. Però l'home «s'acubava»
i per superar la trava,
14. quan va ser major d'edat,
va deixar el pare plantat
15. i aventurer, ves per on!,
se'n va anar a córrer món.
16. Torna l'any 59
i comença a fer renou.
17. A Palma, al Terreno, canta
i la clientela encanta
18. perquè en Guillem de solista,
d'una orquestra, és un artista.
19. Llompart l'any 63
li fa una oferta de pes.
20. I des de llavors ençà
interpreta en català,
21. amb el seu deix mallorquí,
mil cançons que ens fan delir.
22. Mentre, Concèntric fa via
aportant discografia
23. i és amb en Guillem d'Efak
que obre la Cova del Drac.
24. Coneixeu l'«Adéu, Andreu»
o la de «No me sap greu»?
25. ¿O la tràgica «Balada
d'en Jordi Roca», basada
26. en un fet real viscut?
Qui l'escolta queda mut.
27. Com també quan canta blues,
no se us fa a la gola un nus?
28. Cantant el «Plou i fa sol»
sembla que et dugui a fer un vol.
29. I «El dimoni Cucarell»?
Molts n'hi ha que ho són més que ell.
30. Compartint el seu encís
actua a Zuric, París,
31. i a Canes, en el MIDEM,
també escolten en Guillem.
32. Però llavors, el beneitó,
s'allunya de la Cançó.
33. Fa teatre, poesia
i pinta també algun dia.
34. És fruit d'aquesta faceta
el «Poeta amb bicicleta»
35. o «El poeta i la mina»,
«Erosfera», cosa fina,
36. i «Madona i arbre», viva!,
amb què guanya el Carles Riba.
37. Amb tot, l'any 67
fa un autèntic espinguet
38. amb «Cançó de Son Coletes»,
una de les més completes
39. pel que té d'èpica i noble
clamant per la pau del poble.
40. I disc nou treu poc després,
elegíac d'allò més.
41. Fins que acaba, qui ho diria?,
que en Guillem farà de guia
42. per Mallorca, amb molta calma,
i per la ciutat de Palma.
43. A l'inici dels noranta,
cau malalt; ja no s'aguanta.
44. Per això rep l'homenatge
que pertoca al personatge
45. el juny del 94,
a l'Auditori teatre.
46. L'any 95 morí
i uns anys després podem dir
47. que Mallorca l'aprecia
tant o més que quan vivia
48. amb nosaltres, aquest crak,
Guillem Fullana d'Efak.

Joan Vilamala, 2019